

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 7 april 1932 kl. 5 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 15, i anledning av väckta motioner, II: 391 och II: 411, angående viss ändring i restindrivningsförfordningen.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 391, hava herrar Wikström och *Motionerna.* Sandberg hemställt, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring i restindrivningsförfordningen, att fjärdingsman eller exekutionsbetjänt alltid skall äga rätt till halva indrivningsavgiften eller uppbördsprovisionen å i restlängd uppförda poster, tillhörande hans tjänstgöringsområde, ävensom att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till de ändringar i lagtexten, som ett bifall till detta yrkande kan föranleda.

Därjämte har i en likaledes inom andra kammaren väckt motion, nr 411, herr Wiklund i Byske hemställt, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i gällande restindrivningsförfordning, att fjärdingsman och exekutionsbetjänt alltid skola äga rätt att åtnjuta halva indrivningsprovisionen å i restlängd uppförda restantier, tillhörande deras tjänstgöringsområde.

Beträffande motiven får utskottet hänvisa till motionerna.

Andra kammarens femte tillfälliga utskott, till vilket motionerna hänvisades av andra kammaren, anförde i sitt utlåtande nr 2 följande.

De av motionärerna påtalade förhållandena hava ej undgått beaktande från *Närliggande
spörsmål
och tidigare
behandling.* det allmänna sida.

I av särskilda sakkunniga utarbetat betänkande angående rationell skatteuppbörd (1929) framhålles, att i samband med frågan om utarbetande av närmare detaljföreskrifter för genomförandet av de sakkunnigas förslag till omläggning av skatteuppbörden och restindrivningen särskild uppmärksamhet borde ägnas frågan om fördelning av indrivningsavgiften mellan utmätningsman och av honom anlitat biträde.

Därest utmätningsmannen, som de sakkunniga tänkt sig, icke vidare komme att intaga ställning som redogörare för indrivningen av restförda utskylder, utan redovisningen härav skulle ankomma på en särskilt organiserad myndighet, torde anledning förefinnas att giva annan regel för fördelning av indrivningsavgiften mellan utmätningsmannen och av honom anlitat biträde än den hit-

tillsvarande. Vid en omläggning av indrivningsförfarandet enligt ovan angivna riktlinjer torde frågan om vem indrivningsavgift skall tillfalla, då utskylder indrivs inom område, där utmätningsman är förordnad, utan vidare lösas. Endast en utmätningsman kan nämligen därvid ifrågakomma såsom berättigad till andel i indrivningsavgiften, nämligen den särskilt förordnade utmätningsmannen. Beträffande särskilt den underlydande exekutionspersonalen torde verkningarna av restantiernas enligt förslaget på grund av reformen påräknade minskning bli ännu mera märkbara än för landsfiskalerna. Den omständigheten att fjärdingsmännen tillika tjänstgöra som polismän utgör dock ett hinder för nedbringande av antalet fjärdingsmän i samma omfattning som restantierna kunna antagas nedgå. I de flesta fall torde därför den ifrågasatta uppbördsreformen för fjärdingsmännens vidkommande blott medföra sådan begränsning av deras avlöning, som kan anses betingad av göromålsens påräkneliga minskade omfattning. Närmare föreskrifter härom ansågs dock först efter särskilda undersökningar böra göras till föremål för utredning. I fråga om detta spörsmål har Kungl. Maj:t sedermera i särskild proposition (1931: 186) uttalat, att frågan om mer rationell skatteuppbörd borde bli föremål för vidare utredning.

Vidare har riksförbundet för fjärdingsmän och polismän i en till socialdepartementet den 30 november 1928 inkommen framställning bland annat hemställt, att sådan ändring vidtoges beträffande lagen om införsel, att — i vad denna lag vore tillämplig vid uttagande av utskylder och allmänna avgifter — lagtexten måtte erhålla sådan ordalydelse, att formella synpunkter icke finge utgöra hinder för polis- eller fjärdingsman att meddela beslut om införsel och med sitt namn underteckna införselhandling. Genom beslut den 31 december 1928 förordnade Kungl. Maj:t, att framställningen i denna del icke skulle föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Samma förbund har sedermera i en till socialdepartementet den 13 februari 1931 inkommen framställning hemställt om — jämte annat — sådan ändring i gällande bestämmelser, att polis- eller fjärdingsman alltid skulle äga rätt till halva indrivningsprovisionen å i restlängd uppförda belopp, tillhörande hans tjänstgöringsområde. I framställningen hävdas jämväl, att exekutionsbiträdena borde äga rätt att vid indrivning av utskylder besluta om införsel.

I år 1931 avgivet betänkande med förslag till lönereglering för landsfogdar, lappfogdar och landsfiskaler har 1928 års lönekommitté anført bl. a. följande beträffande vissa nya föreskrifter om restindrivning:

”Till förhindrande av att landsfiskal vid restlängdernas utsändande till underlydande exekutionsbiträden för egen del förbehåller sig indrivning av större restantieposter i syfte att därigenom uppbringa den landsfiskalen tillkommande inkomsten av indrivningsavgifterna, har lönekommittén ansett lämpligt att i restindrivningsförfordningen § 3 införa en särskild föreskrift av innehåll, att utmätningsman å landet från åtgärd av fjärdingsman eller exekutionsbetjänt icke bör undantaga andra utskyldsposter än sådana, beträffande vilka fjär-

dingsman eller exekutionsbetjänt ansåges icke kunna verkställa indrivningsåtgärd.”

Den 13 november 1931 utfärdades ny restindrivningsförfordning (Sv. författningssamling 394: 1931) avsedd att från den 1 januari 1932 ersätta den förut gällande av den 14 december 1917. Genom denna hava emellertid de framställda önskemålen ej blivit tillgodosedda. I statsverkspropositionen för innevarande år angives frågan om lönereglering för landsstaten icke kunna för riksdagen framläggas under nuvarande budgetära förhållanden.

Utskottet erinrar slutligen om motionerna II: 267 och II: 369 vid innevarande års riksdag, vilka helt nyligen varit föremål för behandling i första lagutskottet (utl. nr 13) och där avstyrkts. För att tillförsäkra exekutionsbiträden större andelar än med nu gällande lagstiftning låter sig göra hava motionärerna hemställt, att riksdagen måtte anhålla hos Kungl. Maj:t om övervägande av förslag till sådan ändring i gällande lagstiftning, att exekutionsbiträde och fjärdingsmän tillerkännas rätt att vid indrivning av resterande utskylder och allmänna avgifter meddela beslut om införsel i avlöning, pension eller livränta. Beträffande motiven till lagutskottets avstyrkande hänvisar utskottet till utlåtandet. Motionerna blevo av andra kammaren avslagna.

För egen del anförde andra kammarens utskott följande.

Rådande förhållanden äro enligt utskottets förmenande i många fall mindre tillfredsställande. Gällande föreskrifter erhålla enligt vad utskottet har sig bekant på skilda platser olika tillämpning. Det arbete med restindrivningen, som fjärdingsman eller exekutionsbetjänt utför, blir därigenom ersatt enligt varierande grunder. Detta måste anses mindre lyckligt och ägnat att av vederbörande uppfattas såsom en orättvisa. Utskottet behjärtar motionernas syfte och skulle med tillfredsställelse se åtgärder vidtagas för att åt gällande föreskrifter giva en enhetlig tolkning och i högre grad än nu säkerställa att vederbörande de förmåner, vartill han kan anses äga rätt. Utskottet hyser också den förhoppningen, att så snart så lämpligen kan ske och i varje fall senast vid det slutliga ordnandet av de frågor, som ännu äro oavgjorda men med nu förevarande äga samband, vederbörligt beaktande måtte skänkas åt med motionerna avsedda förhållanden.

Med hänsyn till vad utskottet ovan anført beträffande de ännu ej slutligt utredda eller avgjorda frågorna om skatteuppbördens ordnande samt landsstatens lönereglering och då ny restindrivningsförfordning utfärdats så sent som i slutet av nästlidet år, anser sig utskottet emellertid icke böra tillstyrka vidtagande av i motionerna nr 391 och 411 angivna åtgärder utan hemställer, att motionerna icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Vid utlåtandet var fogad reservation av herrar *Hällgren* och *Berg*, vilka anført:

Motionärerna påpeka vissa förhållanden, som ställa exekutionsbiträdet i en missgynnad ställning gentemot utmätningsmannen ifråga om tillgodogörandet av indrivningsprovision å i restlängd upptagna medel.

Enligt lag om kommunalstyrelse på landet skall restlängd över obetalda kommunalutskylder i två exemplar översändas till utmätningsmannen, vilken sedermera, enligt restindrivningsförfordningen, skall tillställa det ena exemplaret till exekutionsbiträdet.

Enligt gällande uppbördsreglemente skall restlängd över obetalda kronoutskylder i endast ett exemplar tillställas utmätningsmannen, och något åliggande för utmätningsmannen att tillställa exekutionsbiträdet fullständig restlängd synes icke föreligga. Denna omständighet ger utmätningsmannen större möjligheter i senare fallet än i det förra att för egen indrivning behålla de större medelsposterna.

I motionerna påtalas även sådana fall, där exekutionsbiträdet av utmätningsmannen anlitas vid indrivningen, men där sedermera de resterande medlen inlevereras direkt till utmätningsmannen, varigenom exekutionsbiträdet går förlustig sin del av indrivningsprovisionen.

Att så kan ske beror på att restindrivningsförfordningens stadgande härom i par. 12 givits följande formulering: "För indrivning av medel, som upptagas i 1 § under a) och b), äger den utmätningsman, inom vilkens distrikt medlen uttagits, åtnjuta ersättning med stadgad indrivningsavgift, dock att, när utmätningsman anlitat exekutionsbiträde vid indrivningen, denne må uppbära hälften av indrivningsavgiften för medel, som blivit av honom indrivna." Exekutionsbiträdet kan således få utföra allt grovarbetet för medlens indrivning, men om dessa sedermera av den betalningsskyldige insändas eller överlämnas direkt till utmätningsmannen, går exekutionsbiträdet förlustig sin rättmätiga andel i provisionen. Givetvis äro även exekutionsbitrådets löner avvägda med hänsyn till de inkomster, som skola åtnjutas i form av indrivningsavgifter.

Då vi anse att den, som utför arbetet, också bör erhålla ersättningen härför, få vi med anledning av motionerna 391 och 411 i andra kammaren hemställa, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådant stadgande i restindrivningsförfordningen att där för indrivning av restantier, hörande till krono- och kommunaluppbörden, utmätningsman anlitat exekutionsbiträde vid indrivningen, detta måtte erhålla hälften av indrivningsavgiften för på så sätt indrivna medel inom exekutionsbitrådets tjänstgöringsområde.

Andra kam-
marens
beslut.

Vid behandling av detta ärende i andra kammaren den 12 mars 1932 biföll kammaren, enligt till detta utskott inkommet protokollsutdrag, reservanternas hemställan med åberopande av dels den del av utskottets motivering, som innefattas i näst sista stycket å sidan 3 i utskottets utlåtande, dels ock de delar av reservanternas motivering, som återfinnas å sidan 5 i samma utlåtande.

Första kammaren, som delgivits andra kammarens beslut, har hänvisat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott, som i anledning härav får anföra.

Utskottet.

Utskottet ansluter sig till den ståndpunkt, som tagit sig uttryck i andra kammarens beslut, och får fördenskuil, med sammansättande av de olika delar,

varav andra kammarens utlåtande på grund av ovan refererade beslut kommit att bestå, anföra följande.

Rådande förhållanden äro enligt utskottets förmenande i många fall mindre tillfredsställande. Gällande föreskrifter erhålla enligt vad utskottet har sig bekant på skilda platser olika tillämpning. Det arbete med restindrivningen, som fjärdingsman eller exekutionsbetjänt utför, blir därigenom ersatt enligt varierande grunder. Detta måste anses mindre lyckligt och ägnat att av vederbörande uppfattas såsom en orättvisa. Utskottet behjärtar motionernas syfte och skulle med tillfredsställelse se åtgärder vidtagas för att åt gällande föreskrifter giva en enhetlig tolkning och i högre grad än nu säkerställa åt vederbörande de förmåner, vartill han kan anses äga rätt. Utskottet hyser också den förhoppningen, att så snart så lämpligen kan ske och i varje fall senast vid det slutliga ordnandet av de frågor, som ännu äro oavgjorda men med nu förevarande äga samband, vederbörligt beaktande måtte skänkas åt med motionerna avsedda förhållanden.

I motionerna påtalas även sådana fall, där exekutionsbiträdet av utmätningssmannen anlitas vid indrivningen, men där sedermera de resterande medlen levereras direkt till utmätningssmannen, varigenom exekutionsbiträdet går förlustig sin del av indrivningsprovisionen.

Att så kan ske beror på att restindrivningsförfordningens stadgande härom i par. 12 givits följande formulering: "För indrivning av medel, som upptagas i 1 § under a) och b) äger den utmätningssman, inom vilkens distrikt medlen uttagits, åtnjuta ersättning med stadgad indrivningsavgift, dock att, när utmätningssman anlitat exekutionsbiträde vid indrivningen, denne må uppbära hälften av indrivningsavgiften för medel, som blivit av honom indrivna." Exekutionsbiträdet kan således få utföra allt grovarbetet för medlens indrivning, men om dessa sedermera av den betalningsskyldige insändas eller överlämnas direkt till utmätningssmannen, går exekutionsbiträdet förlustig sin rättmätiga andel i provisionen. Givetvis äro även exekutionsbitrådets löner avvägda med hänsyn till de inkomster, som skola åtnjutas i form av indrivningsavgifter.

Då utskottet anser att den, som utför arbetet, också bör erhålla ersättningen härför, hemställer utskottet,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 7 april 1932.

Å utskottets vägnar:

A. J. GRANSTRÖM.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 8.